

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΤΥΠΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Εισαγωγή	21
2. Ατυπες ή ανεπίσημες μορφές συνεργασίας	23
3. Κατηγορίες Ανθρώπινης Συμπεριφοράς	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

1. Οι πρώτοι συνεταιρισμοί	29
2. Ο Συνεταιρισμός του Ρότσντεϊλ (Rochdale)	30
2.1 Οι αρχές του Rochdale	31
3. Οι πρωτεργάτες του παγκόσμιου συνεταιριστικού κινήματος	34
3.1 Robert Owen	34
3.2 Dr. William King	36
3.3 Friedrich Wilhelm Raiffeisen	37
3.4 Franz Herman Schulze-Delitzsch	39
3.5 Charles Fourier	40
3.6 Louis Jean Joseph Charles Blanc	42
3.7 Ferdinand Lassalle	43
3.8 Henri de Saint-Simon	44
3.9 Pierre-Joseph Proudhon	45
3.10 Victor Aime Huber	47
3.11 Luigi Luzzatti	48
3.12 Dr Leone Wollemborg	48
4. Σύντομη αναδρομή στην ιστορία του ελληνικού συνεταιριστικού κινήματος	48
4.1 Έλληνες Συνεταιριστές	57

4.1.1 Γεώργιος Μαύρος ή Σβαρτς	57
4.1.2 Σωκράτης Ιασεμίδης	57
4.1.3 Νικόλαος Μιχόπουλος	58
4.1.4 Θεόδωρος Γ. Τζωρτζιάκης	59
4.1.5 Αλέξανδρος Μπαλτατζής	60
5. Ημερομηνίες-Σταθμοί στο Συνεταιριστικό Κίνημα	62
6. Ορισμός του Συνεργατισμού	65
7. Στατιστικά στοιχεία για τη δράση των συνεταιρισμών	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

1. Βασικές Συνεταιριστικές Αξίες	71
2. Οι αρχές του Rochdale	73
3. Διεθνής Συνεργατική Ένωση και Συνεταιριστικές Αρχές	75
3.1 Η Γενική Συνέλευση του 1937	76
3.2 Η Γενική Συνέλευση του 1966	76
3.3 Η Γενική Συνέλευση του 1995	77
4. Επίπεδα λειτουργίας των συνεταιρισμών	84
5. Κύριες διαφορές μεταξύ συνεταιριστικών και ιδιωτικών επιχειρήσεων	86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟ

1. Εισαγωγή	89
2. Εσωτερικά εμπόδια	89
2.1 Προβλήματα άνισων ευκαιριών	90
2.2 Προβλήματα βάθους οριζόντων	91
2.3 Προβλήματα επενδύσεων	91
2.4 Προβλήματα ελέγχου	91
2.5 Προβλήματα λήψης αποφάσεων	92
2.6 Οι πέντε δυνάμεις του Porter	93
2.6.1 Κλαδικός ανταγωνισμός	94
2.6.2 Εμπορική δύναμη προμηθευτών	94

2.6.3 Διαπραγματευτική δύναμη αγοραστών	94
2.6.4 Δυνητικοί ανταγωνιστές	94
2.6.5 Πιθανά υποκατάστατα	95
3. Εξωτερικά εμπόδια	96
3.1 Πληροφόρηση	96
3.2 Πόροι	97
3.3 Πολιτικό περιβάλλον	97
3.4 Κουλτούρα	98
4. Συμπεράσματα	98

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

1. Εισαγωγή	101
2. Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί	102
2.1 Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος	102
2.2 Νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Συνεταιριστικής Πίστης	103
2.3 Η κατάσταση της Συνεταιριστικής Πίστης	106
2.4 Εξέλιξη οικονομικών και λοιπών μεγεθών	109
3. Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί	111
4. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί	117
4.1 Κοινωνιολογικός Προβληματισμός	124
4.1.1 Υπέρτροφη ανάπτυξη των Ενώσεων σε βάρος των Συνεταιρισμών	124
4.1.2 Έλλειψη άμεσων ωφελειών για τους αγρότες από τη δραστηριότητα των Ενώσεων	126
4.1.3 Έλλειψη στελεχών-Ποιότητα Ανθρώπινου Παράγοντα	128
4.1.4 Περιορισμένη ανανέωση της συνεταιριστικής ηγεσίας	129
4.1.5 Έλλειψη εμπιστοσύνης στη συνεταιριστική ηγεσία	130
4.1.6 Περιορισμένος βιομηχανικός και τεχνικός εξοπλισμός	132
4.1.7 Περιορισμός σε μερικές δραστηριότητες	133
4.1.8 Μικροπολιτικές διαμάχες	135
4.1.9 Έλλειψη μακροχρόνιου σχεδίου ανάπτυξης	136
4.1.10 Υπέρμετρος κατακερματισμός	137

12 Δαουτόπουλος Γεώργιος

4.1.11 Έλλειψη αυτοπεποίθησης	137
4.1.12 Έμφαση στην ατομική δράση παρά στη συνεργασία	139
4.1.13 Αθέμιτος ανταγωνισμός από θεσμικές ανεπάρκειες	140
4.1.14 Ανόπτυξη του Συνεταιριστικού Κινήματος «εκ των Άνω»	141
4.1.15 Εφαρμογή μέτρων κοινωνικής πολιτικής μέσω των Συνεταιρισμών	142
4.2 Ανακεφαλαίωση—Συμπεράσματα	143
<i>Εμπορία αγροτικών προϊόντων: Η καθ' ημάς Ανατολή</i>	<i>148</i>
5. Γυναικείοι Συνεταιρισμοί	151
5.1 Ένωση Γυναικείων Αγροτουριστικών—Βιοτεχνικών και Οικοτεχνικών Συνεταιρισμών Ελλάδος	155
6. Λοιποί Αστικοί Συνεταιρισμοί	155
6.1 Αναγκαστικοί Συνεταιρισμοί	156
<i>Οι Ομάδες Παραγωγών Σπαραγγιού</i>	<i>159</i>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ
ΠΡΟΤΥΠΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ο Συνεταιρισμός του Mondragon	161
1.1 Διαφορές με έναν Ελληνικό συνεταιρισμό	165
2. Συνεταιρισμοί Εμπορίας Νέας Γενιάς	168
3. Σύγκριση παραδοσιακών και συνεταιρισμών εμπορίας νέας γενιάς	171
3.1 Εμπορικές Δοσοληψίες πελατών	171
3.1.1 Δικαιώματα παράδοσης	171
3.1.2 Υποχρεώσεις παράδοσης	172
3.1.3 Αποδεκτή ποιότητα	172
3.1.4 Διαπήρηση ταυτότητας παραγωγού	173
3.1.5 Αρχική πληρωμή	173
3.2 Διανομή κερδών	174
3.2.1 Διανομή μερίσματος ανάλογα με την υποστήριξη	174
3.2.2 Επένδυση ή παρακράτηση κερδών	174
3.2.3 Εμπορία για λογαριασμό των μελών	175
3.3 Υποχρεώσεις Επενδύσεων των Ιδιοκτητών	175
3.3.1 Αρχική Επένδυση	176

3.3.2 Αναλογική χρήση	176
3.3.3 Ρευστοποίηση και Αντολλακτικότητα	177
3.3.4 Αξία ανταλλαγής.	177
3.3.5 Υποχρέωση επιστροφής μερίδας	178
3.3.6 Επενδύσεις διεύρυνσης δραστηριοτήτων	178
3.4 Εκλογικά δικαιώματα των μελών	178
3.4.1 Περιορισμοί δικαιωμάτων	179
3.4.2 Εκλογική δύναμη	179
4. Συμπεράσματα	179
5. Διεπαγγελματικές Οργανώσεις	181
5.1 Εισαγωγή	181
5.2 Σκοποί και Δραστηριότητες	183
5.3 Υπάρχουσες Διεπαγγελματικές Οργανώσεις	184

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

1. Εισαγωγή	185
2. Συνεταιριστική εκπαίδευση	186
3. Συνεταιριστική έρευνα	190
4. Επιστημονικά περιοδικά σε θέματα συνεργατισμού	195

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ

1. Εισαγωγή	197
2. Τα χαρακτηριστικά της αειφόρου ανάπτυξης	202
3. Η Δημιουργία Αειφορικών Οικισμών	204
4. Δείκτες Περιβαλλοντικής Αειφορίας	206
5. Στάδια της πορείας για μια αειφορική κοινωνία	207
6. Κριτική για την Αειφορική Ανάπτυξη	209
7. Συνεργατισμός και Αειφορική Ανάπτυξη	210
7.1 Οικονομική αειφορία	211
7.2 Περιβαλλοντική αειφορία	212

7.3 Κοινωνική αειφορία	213
Για να ξεδιψάσει η πόλη	214
Οι απόψεις ενός σοφού κτηνοτρόφου	216
Η ξηρασία της πολιτικής 1 ^ο	218
Η ξηρασία της πολιτικής 2 ^ο	219
Το κάψιμο της καλαμιάς	220

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ
ΤΟΠΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ 21 ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ

1. Εισαγωγή	223
2. Τα χαρακτηριστικά ενός αειφόρου οικισμού	225
3. Η διαδικασία υλοποίησης της Τοπικής Ατζέντα 21	227
3.1 Βελτίωση της διαχείρισης του Δήμου	228
3.2 Πληροφόρηση και εκπαίδευση	228
3.3 Ενεργοποίηση των πολιτών	230
3.4 Διαμόρφωση εταιρικής σχέσης	232
3.5 Διαμόρφωση του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης	233
3.6 Μέτρηση, παρακολούθηση και καταγραφή της προόδου	235
3.7 Εμπειρία και γνώσεις που αποκτήθηκαν	236
4. Στατιστικά στοιχεία εφαρμογής της ΤΑ 21	239
4.1 Στον Ευρωπαϊκό και Διεθνή χώρο	239
4.2 Η Ελληνική εμπειρία	240
5. Χρήσιμες πηγές για πληροφόρηση	241
6. Παραδείγματα αειφορικών δράσεων	242
7. Ο ρόλος των Συνεταιρισμών στην Τοπική Ατζέντα 21	244
8. Επίλογος	246
<i>Λιώνουν πιο γρήγορα οι πάγοι</i>	<i>248</i>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ
ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ

1. Εισαγωγή	249
2. Τα Χαρακτηριστικά της Κατάλληλης Τεχνολογίας	254
3. Η Κατάλληλη Τεχνολογία ως Κίνημα	257

4. Οργανώσεις που υποβοηθούν τη διάδοση της Κατάλληλης Τεχνολογίας	261
5. Ο ρόλος των Συνεταιρισμών στην προώθηση της Κατάλληλης Τεχνολογίας . .	265
6. Ένα Παράδειγμα Κατάλληλης Τεχνολογίας	267
Καθαροί...βιολογικοί καθαρισμοί	267

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΤΟΠΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

1. Γενικά	271
2. Το νέο πρόταγμα	272
3. Ανακεφαλαίωση-Προτάσεις	283

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Εγνατία του Πολιτισμού ή του Μιμητισμού	301
Δίκτυα Παραγωγών και Καταναλωτών	303
Για μια Αγροτική Οικονομία Σαρανταποδαρούσα	306
Όλα τα κιλά, Όλα τα λεφτά	308

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Ελληνική	313
B. Ξενόγλωσση	316
ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	323
Ευρετήριο	339

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Αριθμός		Σελίδα
2.1	Εξέλιξη του αριθμού των συνεταιρισμών στην περίοδο 1915-2005 . . .	55
2.2	Μεγάλες συνεταιριστικές επιχειρήσεις σε επιλεγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (μερίδια αγοράς πάνω από 10%)	69
3.1	Κύριες διαφορές μεταξύ Συνεταιριστικών και Ιδιωτικών Επιχειρήσεων . .	86
5.1	Λειτουργούντες Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί το έτος 2005	106
5.2	Λειτουργούσες Συνεταιριστικές Τράπεζες το έτος 2005	107
5.3	Εξέλιξη βασικών μεγεθών των συνεταιριστικών τραπεζών	110
5.4	Κύριες Μεταβολές στη Νομοθεσία περί Συνεταιρισμών (1915-2000) . . .	119
5.5	Γεωγραφική κατανομή των γυναικείων βιοτεχνικών και οικοτεχνικών συνεταιρισμών	151
5.6	Οι δραστηριότητες των Γυναικείων βιοτεχνικών και οικοτεχνικών συνεταιρισμών	153
6.1	Χαρακτηριστικά των Παραδοσιακών Συνεταιρισμών και των Συνεταιρισμών Εμπορίας Νέας Γενιάς	170
8.1	Κατάταξη μερικών χωρών με βάση τον παλιό και νέο δείκτη περιβαλλοντικής αειφορίας	207
12.1	Εμπορικό Ισοζύγιο Αγροτικών Προϊόντων	291

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα		Σελίδα
3.1	Διασύνδεση ανάμεσα στις βασικές συνεταιριστικές αξίες και στις ηθικές αξίες	72
3.2	Τα κύρια επίπεδα λειτουργίας ενός συνεταιρισμού	84
4.1	Σχηματική παράσταση των προβλημάτων που δημιουργούν προστρεβές	92
4.2	Σχηματική παράσταση των πέντε παραγόντων του Porter που επηρεάζουν τη λειτουργία μιας επιχείρησης	93

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα	Σελίδα
1.1 Το θέρισμα και το αλώνισμα των σιτηρών απαιτούσαν αξιόλογα ποσά εργασιών με αποτέλεσμα δύο ή περισσότερα νοικοκυριά να αναγκάζονται να συνεργαστούν για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της έγκαιρης εκτέλεσης των εργασιών	22
1.2 Η εισαγωγή της νέας τεχνολογίας υποβαθμίζει το πλέγμα των αμοιβαίων συνεργασιών στην ελληνική ύπαιθρο	23
1.3 Συνεργασία για το φύτεμα καπνών Burley	25
1.4 Παραδοσιακή συνεργασία ανταλλαγής εργασιών στη συλλογή του ελαιόκαρπου	26
2.1 Το εσωτερικό του καταστήματος του Rochdale σε αναπαράσταση στο μουσείο	30
2.2 Τα υφαντουργεία του New Lanark, τα μεγαλύτερα στη Μεγάλη Βρετανία	35
2.3 Το ζωηρό ερυθρό και ανθεκτικό στον ήλιο χρώμα μαζί με την αντοχή του νήματος έκαναν τα προϊόντα της Συντροφιάς των Αμπελακίων περιζήτητα στον Ευρωπαϊκό χώρο	50
2.4 Ο οικισμός των Αμπελακίων σε γκραβούρα της εποχής της ακμής του ομώνυμου συνεταιρισμού	51
2.5 Το αρχοντικό του Προέδρου του Συνεταιρισμού Γεωργίου Σβάρτς ή Μαύρου στα Αμπελάκια που στέγαζε τα κεντρικά γραφεία του συνεταιρισμού	54
5.1 Ελάχιστοι Συνεταιρισμοί έχουν παρόμοιες εγκαταστάσεις για διαλογή και συσκευασία των προϊόντων που παράγουν τα μέλη τους	132
5.2 Η συσκευασία στο χωράφι και με υλικά συσκευασίας του 1960, δεν πρόκειται να ξαναφέρει τα Ελληνικά αγροτικά προϊόντα στις ξένες αγορές	133
5.3 Οι ατομικές και τριτοκοσμικές λύσεις εμπορίας δε μπορούν να υποκαταστήσουν τις συλλογικές λύσεις και φυσικά δε λύνουν τα προβλήματα της διάθεσης	138
5.4 Τις παράνομες λαχαναγορές τις εντόπισαν οι δημοσιογράφοι και τις υπέδειξαν. Οι κρατικές αρχές αδυνατούν να τις εντοπίσουν	149
6.1 Ο πατέρας Don Jose Maria Arizmendiarieta	162
6.2 Ο πατέρας Jose Maria με τους καθηγητές και απόφοιτους της Πολυτεχνικής Σχολής σε αναμνηστική φωτογραφία	163
7.1 Νεαρή δασκάλα δέχεται τις καταθέσεις των μαθητών της σε ένα Δημοτικό Σχολείο της Κύπρου	189

Εικόνα	Σελίδα
8.1 Η υπερβόσκηση είναι εμφανής από τη στρογγυλεμένη εμφάνιση των θάμνων	199
8.2 Σκουπιδότοποι και κατοικίες συμβιώνουν σε αυτή τη χώρα και ουδείς φαίνεται να συγκινείται από το γεγονός ότι έχουμε μεταβάλλει τη χώρα σε μια απέραντη χωματερή	200
8.3 Η οικοπεδοποίηση της αγροτικής ενδοχώρας είναι εμφανής στο παραπάνω νησιωτικό τουριστικό θέρετρο (Σαντορίνη, Απρίλης 2005)	201
9.1 Το πρόγραμμα ανακύκλωσης φυτικών υλικών που εφάρμοσε ο Δήμος Θερμαϊκού με την υποστήριξη του ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης και σε συνεργασία με το ΑΠΘ έδειξε τα πολλαπλά οφέλη που μπορούν να αποκομίσουν οι Δημότες και οι ΟΤΑ από ένα τέτοιο πρόγραμμα που αποσβένει τις δαπάνες σε λιγότερο από 1 έτος	229
9.2 Στη Χίο οι κάτοικοι τιμούν τους νεκρούς τους διαθέτοντας πόρους για την αναβάθμιση του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος. Μια πρωτοβουλία που πρέπει να βρει μιμητές σε όλη τη χώρα ως μια εξαιρετική δράση στα πλαίσια της Τοπικής Ατζέντα 21	231
9.3 Οι προηγούμενες γενιές επένδυσαν χρόνο και ιδρώτα για να προστατεύσουν τους εδαφικούς πόρους της νησιωτικής και ορεινής Ελλάδας που εξασφάλιζαν την επιβίωση των ανθρώπων σε αυτόν τον κακοτράχαλο τόπο. Ένα ακόμα δείγμα σοφίας και αειφορίας των προηγούμενων γενιών	241
9.4 Ηλιακοί συλλέκτες εξασφαλίζουν τις μεγαλύτερες ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια σε ένα Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στη Βόρεια Ελλάδα	244
9.5 Μόνον με επώνυμες συσκευασίες και με υψηλά ποιοτικά στάνταρ θα μπορέσουμε να προωθήσουμε τα ελληνικά ελαιόλαδα στις αγορές του εξωτερικού αντί να τα πουλάμε χύμα στους Ιταλούς . .	245
9.6 Οι πόγοι λιώνουν πιο γρήγορα και ημείς καθεύδομεν	248
10.1 Ο Βρετανός οικονομολόγος E. F. Schumacher (1911-1977)	252
10.2 Αντληση νερού στην Κρήτη με μια ήπια μορφή τεχνολογίας που δυστυχώς άρχισε να εγκαταλείπεται από τη δεκαετία του 1960. Μήπως είναι καιρός να τη βελτιώσουμε και να την ξαναχρησιμοποιήσουμε, ιδιαίτερα σε ένα νησί που έχει έλλειψη ενεργειακών πόρων;	258

Εικόνα	Σελίδα
10.3 Τυπικός εκπρόσωπος της Σκληρής και Μεγάλης Κλίμακας Τεχνολογίας που ρυπαίνει το περιβάλλον, χρησιμοποιεί μη ανανεώσιμους πόρους και δεν ελέγχεται από την τοπική κοινωνία. Ο θερμικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στον Α. Δημήτριο Κοζάνης	259
10.4 Τα ηλιακά πλαίσια για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος αναμένεται να πολλαπλασιαστούν τα επόμενα χρόνια για να καλύψουν ένα αξιόλογο μέρος των αναγκών των νοικοκυριών προσφέροντας όλα τα πλεονεκτήματα των ήπιων μορφών ενέργειας	259
10.5 Μια άλλη μορφή ήπιας ενέργειας που δεν διαδίδεται με τους ρυθμούς που θα περίμεναν οι οπαδοί της Κατάλληλης Τεχνολογίας. Σε ορισμένες χώρες και περιοχές έχει σημειώσει αλματώδη πρόοδο. Στη χώρα μας βραδυπορούμε απελπιστικά	260
10.6 Η από κοινού ιδιοκτησία της βαμβάκοσυλλεκτικής μηχανής που προωθήθηκε στη χώρα μας συνέβαλε αποφασιστικά στην επέκταση της βαμβάκοκολλιέργειας	266
10.7 Οι τεχνητοί υγρότοποι μπορούν να λύσουν το σοβαρό πρόβλημα των αστικών αποβλήτων με τον καλύτερο τρόπο	270
11.1 Από τα 8 προϊόντα που φαίνονται στον πάγκο ενός σπιτωπώλη στην Ρόδο με τις τιμές τους, τα 7 είναι εισαγωγής! Ιδού τιμές και προέλευση. <u>Πρώτη σειρά</u> από δεξιά προς αριστερά: Πιάτσες Αιγύπτου, 280 δρχμ., Κρεμμύδια Ολλανδίας 170 δρχμ., Σκόρδα Κ. Αμερικής 1090 δρχμ., Κολοκυθάκια Ρόδου, 430 δρχμ., <u>Επτά-νω σειρά</u> : Μήλα Ιταλίας 485 δρχμ., Μήλα Γαλλίας, 470 δρχμ., Μήλα Ιταλίας 485 δρχμ., Αχλάδια Ισπανίας 650 δρχμ.	273
11.2 Το εβδομαδιαίο παζάρι μπορεί να ενισχύσει ακόμη περισσότερο την τοπική παραγωγή αν επανέλθει στον αρχικό του προορισμό, όπως το φέρνουν οι παραδόσεις	276
11.3 Εικόνες σαν και αυτήν σπανίζουν από τις αγροτικές περιοχές της χώρας μας	277
11.4 Ο κ. Άγγελος στη Ν. Σκιώνη Χαλκιδικής εδώ και χρόνια πουλά τα λαχανικά του κάθε καλοκαίρι στους παραθεριστές που έρχονται στο κτήμα του για να τα συλλέξουν οι ίδιοι. Περηφανεύεται μάλιστα πως τα λαχανικά του έχουν ταξιδέψει σε Γερμανία, Σουηδία, Γαλλία και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες μαζί με τους ξένους τουρίστες-πελάτες του	278
11.5 Ο αργαλειός μπορεί να αποτελέσει πηγή εισοδημάτων για τα αγροτικά νοικοκυριά και να αξιοποιήσει επιωφελώς λιμνάζουσα εργατική δύναμη	279
11.6 Ο οικιακός λαχανόκηπος πρέπει να αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα της αγροτικής κατοικίας	280

Εικόνα	Σελίδα	
11.7	Δημότες μιας πόλης της Αμερικής δείχνουν με υπερηφάνεια τη συγκομιδή τους από το λαχανόκηπο που καλλιέργησαν στους Δημοτικούς Κήπους.	281
12.1	Τέτοιες εκκλήσεις είναι χρήσιμες αλλά όχι αποτελεσματικές από μόνες τους για να λύσουν τα προβλήματα των τοπικών κοινωνιών . . .	289
12.2	Τα ελληνικά κρασιά και η μεσογειακή κουζίνα μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό μέρος ενός ελληνικού τουριστικού προϊόντος .	292
12.3	Η διάθεση αγροτικών προϊόντων χωρίς τυποποίηση (αριστερά) δεν εξασφαλίζει τα συμφέροντα της τοπικής κοινωνίας αφού δίνει τη δυνατότητα στους επαγγελματίες να βαφτίσουν ως τέτοια φθηνά εισαγόμενα. Μόνον επώνυμες συσκευασίες στους τόπους παραγωγής διασφαλίζουν τη γνησιότητα των προϊόντων	293
12.4	Μια τεχνολογία πολύτιμη για τη γεωργία, φιλική στο περιβάλλον, απόλυτα ελεγχόμενη από τους παραγωγούς την εγκαταλείψαμε και μάλιστα σε ένα νησί με περιορισμένους ενεργειακούς πόρους. Όσο γρηγορότερα την επαναφέρουμε, τόσο το καλύτερο για το οικολογικό μέλλον του τόπου.	294
12.5	Με μικρή παρέμβαση του τοπικού Δήμου, αυτά τα παραπήγματα θα μπορούσαν να αντικατασταθούν με καλύτερη περίπτωση και ασφαλή χώρο στάθμευσης για τα διερχόμενα αυτοκίνητα	295
12.6	Παράδοση και προώθηση εκλεκτών τοπικών προϊόντων πρέπει να συμβαδίζουν	296
12.7	Οι πολιτιστικές παραδόσεις αποτελούν ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα των αγροτικών περιοχών που δεν το έχουν αξιοποιήσει προς όφελός τους	297
12.8	Οι πρακτικές ολοκληρωμένης διαχείρισης της αγροτικής παραγωγής πρέπει σύντομα να γίνουν ο κανόνας και όχι η εξαίρεση με παράλληλη πιστή τήρηση των κανόνων και αύξηση των εκτάσεων που καλλιεργούνται με βιολογικές μεθόδους	298
12.9	Οι αγροτικές κινητοποιήσεις αναμένεται να πικνύσουν τα επόμενα χρόνια	299
12.10	Με τέτοιους σταθμούς ανάπαυσης στους ελληνικούς αυτοκινητόδρομους δεν πρόκειται να βοηθήσουμε την ελληνική ύπαιθρο. Απεναντίας, θα της καταφέρουμε ένα ακόμη πλήγμα στις προσπάθειες της ανάπτυξής της	302
12.11	Τέτοια συστήματα εμπορίας των αγροτικών προϊόντων πρέπει σύντομα να γίνουν παρελθόν	304